

Obezite Kanser ilişkisi

Obezitenin özofagus, pankreas, kolon, rahim, meme, böbrek, safra kesesi ve tiroid kanserleriyle ilişkisi ve bu kanserlerin obezlerde görülme olasılığının fazla olduğu iyi bilinmektedir. Ünlü tenor Pavarotti bunlardan biridir ve pankreas kanseri nedeniyle hayatını kaybetmiştir. Amerika Birleşik Devletleri'nde 2007 yılında yapılan bir araştırmaya göre erkeklerin %4'ü kadınların ise %7'sinde obezite ilişkili kanser gelişmektedir.

Kanserlerin obeziteyle ilişkisi nedir diye düşünülebilir. Temel mekanizma yağ dokusunun aşırı östrojen üretmesine bağlı olabilir. Özellikle meme ve endometrium (rahim) kanser riskinin uzun süreli östrojen etkisinde kalmaya bağlı olarak arttığı bilinmektedir. Dolayısıyla menapoza girmiş bir kadında dahi aşırı yağ dokusu yüksek seviyede östrojen üreterek bu etkinin devam etmesine yol açmaktadır.

Yine obezlerde insülin ve insülin benzeri büyüme faktörü-1'in yüksek olmasının da kanser tetikleyici mekanizmalardan biri olduğu üzerinde durulmaktadır. Ayrıca yağ hücreleri leptin gibi bazı hormonların üretimini artırır. Bu hormonun da hücre çoğalmasına katkı verdiği bilinmektedir. Yine obez kişilerde subakut diyebileceğimiz ve kronik olarak var olan bir inflamasyon hali söz konusudur. Yani bir nevi vücutta sürekli kronik ve düşük yoğunluklu bir enfeksiyon var gibi bir durumdur bu. Bu bile kanseri tetikleyici olarak rol alabilecek bir faktördür. Ayrıca obez kişilerde bağışıklık sisteminde baskılanma ya da değişiklikler yaşanabilmekte ve bunun sonucu kanser hücrelerinin gelişimine ve çoğalmasına yol açılabilir.

Obezite ve meme kanseri arasındaki ilişki nedir?

Obezite özellikle menapoz sonrası dönemde yağ dokudan devam yüksek düzeyde östrojen salınımına neden olmaktadır. Normalde menapoz sonrası yumurtalık (over) artık östrojen salgılamazken yağ dokusu bu görevi üstlenir ve östrojen salınımına devam eder. Fazla kiloların alındığı dönem de önemlidir. Özellikle 18-50 yaş arası kişinin obez olması riski belli şekilde artırmaktadır. Bu riskin beyaz kadınlarda daha fazla olduğu da yapılan çalışmalarla gösterilmiştir.

Son yıllarda morbid obezite cerrahisinin (bariatrik cerrahi) sayısı ve başarısı günden güne artmıştır. Acaba bariatrik cerrahi obezite kanser ilişkisine olumlu anlamda bir katkı sağlamak ve kanser riskini azaltmakta mıdır? Bu soruya net olarak evet diyebiliriz. Bariatrik cerrahi sonrası hastalarda obeziteye bağlı kanser riskinin azaldığını söyleyebiliriz. Yapılan çalışmalar bariatrik cerrahi sonrası cerrahi tedavi olmamış obezlere göre bu riskin azaldığını göstermektedir. Yaşam şekli değişikliği, spor ve diyetle genellikle başarı şansı düşük olan bu grupta bariatrik cerrahi kısa sürede anlamlı ve etkili kilo kaybına neden olmakta ve yarattığı metabolik etkilerle de obeziteye bağlı kanser riskini azaltmaktadır. Morbid obezite cerrahisine bu yönüyle de bakmak gerektiğini düşünüyorum. Her zaman dediğimiz gibi obezite cerrahisi bir estetik cerrahi değildir ve obezite hastalığının tedavisinde kullanılan cerrahi bir yöntemdir. Günümüzdeki aşırı şişmanlığın tek radikal tedavi şeklidir.

PROFESÖR DOKTOR
Koray Topgül